

Besluit van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 7 november 2008, nr. ARBO/A&V/2008/14423, tot vaststelling van een beleidsregel met betrekking tot arbeidsomstandighedencatalogi (Beleidsregel arbocatalogi)

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Besluit:

Artikel 1 Begripsbepaling

In deze beleidsregel wordt onder arbocatalogus verstaan: schriftelijke afspraken tussen vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers in een branche, bedrijfssector of op landelijk niveau, waaronder begrepen de overheid, waarin maatregelen of voorzieningen ter voorkoming of beperking van arbeidsrisico's zijn vastgelegd betreffende de wijze waarop in die bedrijfssector of branche dan wel op landelijk niveau kan worden voldaan aan bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet gestelde doelvoorschriften.

Artikel 2 Toetsing

Arbocatalogi op branche, sectoraal of landelijk niveau kunnen door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden getoetst waarbij de volgende criteria worden gehanteerd:

- Is beschreven voor welk werkgebied (branche/bedrijfssector/landelijk) de catalogus bedoeld is;
- Vertegenwoordigen de opstellers de werkgevers en werknemers in die branche/bedrijfssector of op landelijk niveau;
- Is de catalogus beschikbaar en kenbaar voor werkgevers en werknemers in die branche/bedrijfssector of op landelijk niveau;
- Kan met behulp van een quick scan (is het begrijpelijk, logisch en niet in strijd met de Arbeidsomstandighedenwetgeving) in redelijkheid worden aangenomen dat met navolging van een arbocatalogus invulling wordt gegeven aan de desbetreffende (doel)voorschriften gesteld bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet.

Artikel 3 Getoetste arbocatalogi/buitentoeassingverklaring Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving

Aan de vermelde (doel-)voorschriften gesteld bij of krachtens de Arbeidsomstandighedenwet wordt voor de hierna genoemde branches, bedrijfssectoren of op landelijk niveau voldaan als voor de daarin vermelde risico's op het gebied van de arbeidsomstandigheden gebruik wordt gemaakt van onderstaande arbocatalogi.

De beleidsregels uit de Beleidsregels Arbeidsomstandighedenwetgeving, die betrekking hebben op de vermelde risico's op het gebied van de arbeidsomstandigheden zijn voor de genoemde branches, bedrijfssectoren of op landelijk niveau niet van toepassing.

Branche/Bedrijfssector	Voorschriften Arbowetgeving	Risico's op gebied van arbeidsomstandigheden	Arbocatalogus Datum toetsbrief AI Einddatum catalogus	Buitentoeassingverklarde Beleidsregels Arbeidsomstandigheden- wetgeving
Metaalbewerking en Metalektr	Arbobesluit artikelen 4.1c, eerste lid, 4.3, eerste, derde en vierde lid, 4.4, 4.16, 4.17 en 4.18, hoofdstuk 8, afdeling 1	Lasrook	Arbocatalogus onderdeel Lasrook 20 december 2007 31 maart 2010	4.1c-5 Doeltreffende maatregelen bij blootstelling aan rook als gevolg van lassen, gutsen, plasma-snijden en solderen van metaal
	Arbobesluit, artikelen 3.5d, 4.2, 4.3, 4.4, 4.6, eerste en tweede lid, en 4.7	Oplosmiddelen	Verbetercheck oplosmid- delen 7 april 2008	4.6-3 eerste lid, onder a, 3 ^o en tweede, derde en vierde lid Voorkomen van ongewilde gebeurtenissen bij werkzaamhe- den met gevaarlijke stoffen
	Arbobesluit, artikelen 6.7, eerste lid, 6.8, derde, zevende en negende lid	Schadelijk geluid	Verbetercheck geluid 7 april 2008	

Branche/Bedrijfssector	Voorschriften Arboretgeving	Risico's op gebied van arbeidsomstandigheden	Arbocatalogus Datum toetsbrief AI Einddatum catalogus	Buitentoe passingverklarde Beleidsregels Arbeidsomstandigheden wetgeving
Schoonmaak- en Glazenwassersbranche	Arbowet artikelen 1, 3, 8, eerste tot en met derde lid, 18 Arbobesluit artikelen 2.15, 3.5d, 3.16, 4.1c, 4.2, eerste tot en met vierde lid, 4.3 derde lid, 4.4, eerste tot en met vijfde lid, 4.6, eerste en tweede lid, 4.18, 4.85, 4.87b, 4.91 vijfde, zesde, achtste en negende lid, 4.91 eerste en tiende lid, 4.95, 4.97, 4.109, 5.2 tot en met 5.5, 6.7, 6.8, 7.2 tot en met 7.7, 7.9, 7.11a, 7.13 tot en met 7.15	Fysieke belasting, biologische agentia, gevaarlijke stoffen, werken op hoogte, psychosociale belasting (ongewenst gedrag), hogedrukreiniging, valgevaar, lawaai	Arbocatalogus Schoonmaak- en Glazenwassersbranche 13 februari 2008 Aanvulling ongewenst gedrag: 14 mei 2008	3.16 Voorzieningen bij valgevaar 7.4-4 Deugdelijkheid ladders
Nederlandse Orkesten	Arbowet artikelen 3 en 8 Arbobesluit artikelen 2.15, 6.7, 6.8, eerste, derde, zevende, negende en tiende lid, 6.10, 6.11	Geluid	Arbocatalogus Nederlands Orkesten Alleen gedeelte 'Geluid' 15 februari 2008 31 december 2009	6.7 Beoordelen en zonodig meten van de lawaainiveaus 6.8 Voorkomen of beperken van de blootstelling aan schadelijk lawaai
Openbare bibliotheken	Arbowet artikel 3 Arbobesluit artikelen 2.15, 5.2, 5.3, 5.4 en 5.5	Fysieke belasting en psychosociale arbeidsbelasting	Arbocatalogus Openbare Bibliotheken 3 april 2008	
Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening	Arbowet artikelen 3, 13 en 14 Arbobesluit artikelen 2.15, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.9, 5.10, 5.11 en 5.12	Psychosociale belasting, fysieke belasting, verzuim (bijstand deskundige werknemers en maatwerkregeling)	Arbocatalogus Welzijn en Maatschappelijk Dienstverlening 16 mei 2008 16 mei 2011	5.1 Beeldschermarbeid; apparatuur en meubilair 5.2-2 Fysieke belasting in kinderdagverblijven 5.4-1a, derde lid Zittend werk
Jeugdzorg	Arbowet artikelen 13 en 14 Arbobesluit artikelen 2.15, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.9, 5.10, 5.11 en 5.12	Psychosociale belasting, fysieke belasting, verzuim (bijstand deskundige werknemers en maatwerkregeling)	Arbocatalogus Jeugdzorg 16 mei 2008 16 mei 2011	5.1 Beeldschermarbeid; apparatuur en meubilair 5.2-2 Fysieke belasting in kinderdagverblijven 5.4-1a, derde lid Zittend werk
Kinderopvang	Arbowet artikel 14 Arbobesluit artikelen 2.15, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 5.9, 5.10, 5.11 en 5.12	Fysieke belasting, psychosociale belasting, verzuim (maatwerkregeling)	Arbocatalogus Kinderopvang 6 juni 2008 6 juni 2011	5.1 Beeldschermarbeid; apparatuur en meubilair 5.2-2 Fysieke belasting in kinderdagverblijven 5.4-1a, derde lid Zittend werk
Railinfra	Arbowet artikel 3, eerste lid, onder b en artikel 5 Arbobesluit artikelen 5.2, 5.3 5.5, 6.11a tot en met 6.11e	Fysieke belasting en trillingen	Arbocatalogus Arbo Spoor(t) 19 juni 2008	5.3-1 Tillen op bouwplaatsen
Gemeenten	Arbowet artikel 3 Arbobesluit artikel 2.15	Psychosociale belasting (agressie en geweld)	Arbocatalogus Agressie en geweld 8 juli 2008	
Groothandel in vis	Arbowet artikel 3 Arbobesluit artikelen 1.42, 1.38, 2.15, 2.43, 3.2, 3.17, 4.10a, 4.10b, 5.2, 5.3, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 6.10, hoofdstuk 6, afdeling 3 en artikelen 7.2, 7.3, 7.4, 7.11a, 7.18, 8.1, 8.2 en 8.3	Intern transport, fysieke belasting, werkdruk, en lawaai	Arbocatalogus Groothandel in vis, Productschap Vis 19 augustus 2008	5.1, eerste tot en met vierde lid Beeldschermarbeid; apparatuur en meubilair 5.11 Bescherming van ogen en gezichtsvermogen bij beeldschermwerk
Visverwerking	Arbowet artikelen 3, 5, 8 en 18 Arbobesluit artikelen 1.42, 1.38, 2.15, 2.43, hoofdstuk 3, afdeling 1, artikelen 3.2, 3.11, 4.10a, 4.10b, 5.2, 5.3, 5.4, 5.11, 6.1, 6.2, 6.7, 6.10, hoofdstuk 6, afdeling 1 en 3, artikelen 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.9, 7.11a, 7.13, 7.14, 7.15, 8.1, 8.2 en 8.3	Gladde vloeren, kort cyclisch werk en werkstress, machineveiligheid, persoonlijke beschermingsmiddelen, fysieke belasting, werken in koude omgevingen	Arbocatalogus Visverwerking, Productschap Vis 19 augustus 2008	7.3-2 Geschiktheid afkortzagen voor aluminium 7.3-4 Inventarisatie en evaluatie van gevaren van arbeidsmiddelen 8.2 Keuze van persoonlijke beschermingsmiddelen
Bloemendetailhandel	Arbowet artikel 3 Arbobesluit artikelen 2.15, 5.2, 5.3, 5.4 en 5.5	Psychosociale arbeidsbelasting, fysieke belasting	Arbocatalogus voor de gevestigde bloemendetailhandel 25 augustus 2008 25 augustus 2011	

Branche/Bedrijfssector	Voorschriften Arbowedgeving	Risico's op gebied van arbeidsomstandigheden	Arbocatalogus Datum toetsbrief AI Einddatum catalogus	Buitentoe passingverklarde Beleidsregels Arbeidsomstandigheden-wetgeving
Voortgezet onderwijs	Arbowet artikelen 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 14a, 15, 15a, 18 en 19 Arbobesluit artikelen 3.5c, 3.5d, 3.5e, 3.16, 4.1c, 4.6, 4.7, 5.2, 5.3, 5.4, 6.1, 6.2, 6.7, 7.2, 7.3, 7.4, 7.16, 7.23, 8.1, 8.2, 8.3 Arboregeling artikel 8.10	Inrichting arbeidsplaats, arbeidsmiddelen, fysieke belasting, algemene veiligheid, gevaarlijke stoffen, klimaat en geluid	Arbocatalogus-VO 28 augustus 2008	3.16 Voorzieningen bij valgevaar 7.4-4 Deugdelijkheid ladders 7.16 Noodstopvoorziening
Gehandicaptenzorg	Arbowet artikelen 3, eerste lid onder c, 5, eerste lid, 8, 9, derde lid en 18 Arbobesluit artikelen 1.42, 2.15, 5.2 tot en met 5.5, 5.11, 5.12, 7.2 en 7.5 Arboregeling artikelen 5.1, 5.2 en 5.3	Psychosociale arbeidsbelasting, fysieke belasting, arbeidsmiddelen	Profijt van Arbobeleid 18 september 2008	1.42, eerste lid onder e Organisatie van de arbeid van zwangere werknemers en werknemers tijdens de lactatie 5.4-1a Zittend werk 5.1 Beeldschermarbeid; apparatuur en meubilair
Waterbouw	Arbowet artikelen 3, eerste lid onder b, 8, eerste tot en met vierde lid, 11, onder b en 44 Arbobesluit artikelen 3.10, 3.16, 4.20, vijfde lid, 4.48a, tweede lid onder a, 4.89, vierde tot en met zevende lid, hoofdstuk 6, afdeling 3, artikelen 7.4, 7.17d, 7.18b, 7.23, 7.23a, 7.23b, 7.23d, 8.1, 8.2 en 8.3	Valgevaar, geluid (lawaai), voorlichting	Arbocatalogus Waterbouw 7 en 24 oktober 2008	3.16 Voorzieningen bij valgevaar 6.7 Beoordelen en zo nodig meten van de lawaainiveaus 6.8 Voorkomen of beperken van de blootstelling aan schadelijk lawaai 7.4-4 Deugdelijkheid ladders 7.4-5 De kwaliteit en de constructie van steigers 7.4-6 Deugdelijkheid werkbakken 7.23d Vervoer van personen in werkbakken
Papier en karton	Arbobesluit artikelen 4.1c, eerste lid, onder a, b, c, e, f en h en hoofdstuk 6, afdeling 3	Oplosmiddelen en geluid	Arbocatalogus PKGV-Industrie 8 oktober 2008	6.7 Beoordelen en zo nodig meten van de lawaainiveaus 6.8 Voorkomen of beperken van de blootstelling aan schadelijk lawaai
Visdetailhandel	Arbowet artikelen 3, eerste lid, onder c, 8, eerste lid, 9 en 18 Arbobesluit artikelen 1.38, 3.2, 3.7, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 7.2, 8.1 en 8.3	Belastende werkhouding en werken in koude en/of tocht	Arbocatalogus voor de visdetailhandel 29 oktober 2008	
Ambulante handel	Arbowet artikelen 3, tweede lid en 8 Arbobesluit artikel 2.15, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 en 7.2	Fysieke belasting (tillen & dragen, duwen & trekken) en psychosociale arbeidsbelasting (agressie en geweld)	Arbocatalogus voor de ambulante handel 29 oktober 2008	

Artikel 4 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst en werkt per arbocatalogus terug tot en met de in artikel 3 vermelde datum van de brief met de uitkomsten van de marginale toetsing van de Arbeidsinspectie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Artikel 5 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: Beleidsregel arbocatalogi.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

Den Haag, 7 november 2008

*De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
namens deze:
de Directeur-Generaal Arbeidsomstandigheden en Sociale Verzekeringen,
J.A.M. Hilgersom.*

TOELICHTING

Algemeen

Onderscheid publiek – privaat

Uitgangspunt van de Arbeidsomstandighedenwet en -regelgeving is dat de overheid zich in het publieke domein zoveel mogelijk beperkt tot het vaststellen van doelen. In het private domein zijn sociale partners verantwoordelijk voor de invulling van de doelvoorschriften, dus de manieren waarop de doelen gerealiseerd kunnen worden. Dit kan gebeuren op het niveau van de individuele onderneming of op branche, sectoraal of landelijk niveau. De manieren van werken kunnen worden vastgelegd in een arbocatalogus waarin door sociale partners erkende middelen zijn beschreven waaruit een keuze gemaakt kan worden om aan de doelvoorschriften te voldoen.

Bestaande middelvoorschriften uit de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet), het Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbokesluit) en de Arbeidsomstandighedenregeling (Arboregeling) kunnen een rol spelen bij het samenstellen van een arbocatalogus, evenals de thans bestaande en af te schaffen Beleidsregels Arbeidsomstandighedenwetgeving (Arbobeleidsregels).

Sociale partners zijn verantwoordelijk voor het tot stand brengen van een arbocatalogus. De vormgeving, inhoud en kenbaarheid van de catalogi behoren eveneens tot de verantwoordelijkheid van sociale partners¹.

Catalogi die voldoen aan de marginale toets worden vermeld in de onderhavige beleidsregel, dat geldt niet voor ondernemingscatalogi omdat deze geen algemene strekking hebben.

Door de vermelding van een arbocatalogus in deze beleidsregel wordt aangegeven dat er in beginsel van mag worden uitgegaan dat naleving van de door partijen in die arbocatalogus afgesproken middelvoorschriften zal leiden tot het voldoen aan de desbetreffende wettelijke verplichtingen. Hiermee wordt de verantwoordelijkheid daarvoor niet bij de overheid gelegd maar bij partijen zelf gelaten.

Inhoud arbocatalogi

In de arbocatalogi kunnen bijvoorbeeld normen worden opgenomen uit (wetenschappelijke) onderzoeken, leidraden, NEN-normen, brancherichtlijnen, convenanten, jurisprudentie, andere catalogi en de huidige Arbobeleidsregels. De Arbowet geeft aan dat werkgevers bij het beoordelen van de veiligheids- en gezondheidsrisico's rekening moeten houden met de recente inzichten in de wetenschap over deze risico's. De werkgever of zijn brancheorganisatie kan zich daarbij laten ondersteunen door interne of externe deskundigen.

Bij het treffen van maatregelen om de risico's te ondervangen, wordt de werkgever geacht maatregelen te nemen die overeenkomen met de algemeen erkende stand van de wetenschap en met de stand van de betreffende techniek in de betrokken bedrijfstak.²

Toetsing arbocatalogi

Aangezien partijen in staat worden geacht een professionele arbocatalogus op te stellen, vindt slechts een marginale toetsing plaats van een arbocatalogus op branche, sectoraal of landelijk niveau.

Referentiekader voor AI

De Arbeidsinspectie handhaaft op basis van de in de Arbowetgeving gestelde (doel-)voorschriften en normen. De arbocatalogi vormen voor de Arbeidsinspectie het referentiekader hierbij.

Een catalogus heeft de status van een handreiking voor het naleven van de wettelijke doelvoorschriften en heeft hiermee een vergelijkbare werking als de Arbobeleidsregels.

Indien een individueel bedrijf afwijkt van een catalogus, dient het bedrijf aan te tonen dat aan de doelvoorschriften in voldoende mate wordt voldaan door een adequaat veiligheidsniveau te bieden. Hiervan kan sprake zijn als het bedrijf op een gelijkwaardige of betere wijze aan de wettelijke voorschriften kan voldoen. In dit geval is het de verantwoordelijkheid van de Arbeidsinspectie om vast te stellen of in een concrete arbeidssituatie is voldaan aan de doelvoorschriften in de Arbowet en -regelgeving.

Vervanging van huidige beleidsregels

Er wordt van uitgegaan dat werkgevers en werknemers zo snel mogelijk invulling geven aan hun

¹ Kamerstukken II, 2005/06, 30552, nr. 3, blz. 7.

² Kamerstukken II, 2005/06, 30552, nr. 8, blz. 11.

verantwoordelijkheid om manieren en middelen vast te stellen waarop aan de publieke doelvoorschriften kan worden voldaan.

De bestaande Arbobeleidsregels zullen branche/sectorgewijs kunnen vervallen. Dit betekent dat zodra een arbocatalogus is getoetst en is opgenomen in de onderhavige beleidsregel, de desbetreffende Arbobeleidsregels niet meer van toepassing zijn voor de betreffende branche of sector. Dit is aangegeven in de laatste kolom van het schema in artikel 3.

Daarnaast geldt dat alle Arbobeleidsregels per 1 januari 2010 zullen worden ingetrokken.

Artikelsgewijs

Artikel 1

In dit artikel wordt voor de toepassing van deze beleidsregel een omschrijving gegeven van wat met de term arbocatalogus wordt bedoeld. In een arbocatalogus worden de verschillende methoden en oplossingen (middelen) beschreven die vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers in een branche, bedrijfssector of op landelijk niveau samen hebben afgesproken om te voldoen aan doelvoorschriften in de arbeidsomstandighedenwetgeving. Het is aan werkgevers en werknemers in branches, bedrijfssectoren of op landelijk niveau om het initiatief te nemen tot het opstellen, vaststellen en bekendmaken van een arbocatalogus. Een arbocatalogus is een richtinggevend, praktisch en toegankelijk hulpmiddel, dat voor de werkgevers in een branche, bedrijfssector of op landelijk niveau mogelijkheden aanreikt om aan doelvoorschriften van de Arbowetgeving te voldoen en dat de afspraken weergeeft, die werkgevers en werknemers hierover samen hebben gemaakt².

Artikel 2

Arbocatalogi op branche, sectoraal of landelijk niveau kunnen door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden getoetst. Deze toetsing heeft een marginaal karakter. Dit betekent dat beoordeeld wordt of het proces van totstandkoming goed is, gelet op de opstellers en de kenbaarheid. Daarnaast wordt door middel van een quick scan bekeken of met de arbocatalogus voldoende invulling wordt gegeven aan de doelvoorschriften in de Arbowetgeving.

Arbocatalogi kunnen ter toetsing ingediend worden bij de Arbeidsinspectie:

Arbeidsinspectie
De algemeen directeur
Postbus 11563
2502 AN Den Haag

Voor de arbocatalogi die voldoen aan de marginale toets wordt – indien mogelijk (soms is bijvoorbeeld een wachtwoord vereist) – een link geplaatst worden op de webpagina: www.arboportaal.nl

*De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
namens deze:
de Directeur-Generaal Arbeidsomstandigheden en Sociale Verzekeringen,
J.A.M. Hilgersom.*

² Kamerstukken II, 2005/06, 30552, nr. 8, blz. 11.